

# Afektuzko familia-lotura 0-3 urteetan



Familia-Psikologia Unibertsitate-Zentroa  
Centro Universitario de Psicología de la Familia

## ATXIKIMENDU KONTZEPTUA

- Ekintza egiaztatua: **hautxoak**, 12 hilabete egin baino lehen, zaintzen duen pertsonarekin lotura bat sortzen du.
- Definizioa: “*Lotura afektibo **bizia**, iraunkorra, izaera berezikoa eta bi pertsonen artean elkarrekiko interakzioaren bitartez **garatzen eta sendotzen** dena, **bere** berehalako helburua **hurbiltasuna bilatzea** eta mantentzea delarik*”.

# ATXIKIMENDUAREN FUNTZIOAK

## ▪ Funtzioak:

- Biziraupena erdietsi
- Segurtasun emozionala **eman**



## ▪ Beste funtzio osagarri batzuk:

- Haurrak bere garapenerako behar duen **estimulazio** kopurua eskaini eta erregulatu
- Esplorazioa ahalbidetu eta, ondorioz, ikaskuntza
- Osasun fisikoa eta mentala sustatu (atxikimendua egokia bada)
- **Gizarte garapena** bultzatu (segurtasuna sortzen baitu)
- **Atsegina** eskaini

# ATXIKIMENDUAREN SEINALEAK

## ▪ Lau seinale:

- **Hurbiltasuna bilatzea**
- Banantzeagatik **kexua** edo herstura
- **Babes emozionala bilatzea**
- **Segurtasuna bilatzea**



# GURASOEN ETA SEME-ALABEN ARTEKO LOTURA PROZESUA

## 1. JAIO AURREKO FASEA



- a. Gorputz-hizkuntza (sabela laztantzen dute)
- b. Ahozko hizkuntza
- c. Jaio ez denarekin interakzioa (hitz egitea, abestea, musika entzutea...)
- d. Amaren eta fetuaren osasuna babesteko eta sustatzeko jokabideak (ez erretzea, dieta orekatua, azterketa medikoak...)
- e. **Guraso bien** aldetik ama haurdunaren itxura fisikoaren **aldaketa onartzea** (arropa erosi, apaindu...)
- f. Aurreratze jokabideak (**sehaska** prestatu...)
- g. Haurduntzari buruzko pertzepzio **positiboak** eta inplikazio maila
- h. **Haurraren etorkizunaren, bere haziera eta hezkuntzaren eta euren aitatasun/amatasunaren inguruan amets egiteko gaitasuna**

# GURASOEN ETA SEME-ALABEN ARTEKO LOTURA PROZESUA II

## 2. JAIO OSTEKO LEHEN FASEA

a. Ama eta **seme-alabaren** arteko kontaktu **goiztiarra**

## 3. EGOKITZE FASEA

a. **Seme-alaba** eta gurasoak **elkar** ezagutzen hasten dira eta portaerak sinkronizatzen

▪ Sinkronizazio prozesua oztopatu ahal duten gurasoen ezaugarriak:

- Pertsonalitate ezaugarriak (mesfidantza, herstura, auto-estimua baxua...)
- Guraso-eredu ez egokiak eduki dituzten gurasoak
- Desoreka larriak dituzten gurasoak (**depresioa**, psikosia...)
- Edozein arazo berezia duten gurasoak (**drogomenpekotasuna**, alkoholismoa...)



# ATXIKIMENDU ZEHAZTUA (7-12 HILABETE)

## ▪ Ezaugarriak:

- Umeak tratu berezia ematen dio pertsona horri bereziki
- Bere hurbiltasuna nahiago du beste edozein pertsonarena baino
- **Aktiboki** bilatzen du bere lokomozio baliabideei esker
- Herstura erakusten du pertsona hori **aldentzen** denean
- Kontsolamendua behar badu, pertsona **horrengan** bilatzen du lehentasunez
- Etapa honetan, haurrak bere segurtasun oinarriak **osatuko** ditu ezagunak ez diren inguruak esploratzeko edo pertsona ezezagunekin edozein motako interakzioa onartzeko
- **Haurra ama eta aita kontzeptua eraikitzen hasten da**
- Gertatu daiteke **haurra bi pertsona edo gehiagorekin binkulatzea**
- Atxikimenduarekin batera, berarekin lotzen diren beste sistemak aktibatu edo agertzen dira (ezezagunari beldurra...)
- **Adaptaziorako balio du**

- Konklusioa: ezezagunari beldurra beti agertzen da **haurarentzat estresagarria bada egoera**





# ATXIKIMENDU ANITZAK ETA JARRAIKAKO INDEPENDIZAZIOA (13-16 HILABETE)



## ▪ Ezaugarriak:

- Atxikimendu **ingurua** handitzea
- Atxikimendu **hierarkiaren ezarpena**
- Autonomiaren handiagotzea bere aurrerapen linguistiko eta psikomotorrei esker



# LOTURAREN KALITATEA HAUTZAROAN

## ▪ ATXIKIMENDU MOTAK:

### a. Atxikimendu iheskorra edo **saiheskorra**:

- Portaera **saiheskor altua**
- Kontaktuaren mantentze portaera baxua
- **Hurbiltasun-bilaketa aldakorra**
- Erresistentzia portaera baxua
- **Bakarrik usterakoan negar egiten badute, ezezagunaren kontsolamendua ere onartzen dute**

### b. Atxikimendu segurua:

- Beraien gurasoengan **erresistentzia-portaera (haserrea) edo saihes-portaera (ihesa) gutxi, edo bat ere ez, erakusten duten haurrek**
- **Hurbiltasuna bilatzeari eta kontaktua mantentzeari dagokionez aldakorrak dira**
- Haurra banantzeagatik atsekabetua aurkitzen bada, **gurasoek** errez kontsolatu dezakete
- **Ezezagunek** noizean behin kontsolatu dezakete, baina gurasoek baino zailtasun gehiagoarekin

# LOTURAREN KALITATEA HAUTZAROAN II

## c. Atxikimendu iraunkor anbibalente ez-segurua:

- Gurasoekiko erresistentzia portaera altuagatik bereizten dira
- Saihesteko portaera baxua
- **Gurasoen hurbiltasuna bilatzeko eta kontaktua mantentzeko** portaera altua
- Banantzerakoan ez dute ezezagunaren kontsolamendua onartzen
- Bere gurasoen kontsolamendua bilatzen dute baina kontsolatzeko oso zailak dira

## d. Atxikimendu desantolatua ez-segurua:

- **Saihes- eta erresistentzia-portaerak nahasita**
- Batzuetan **nolabaiteko** tratu txarrekin lotzen da
- Portaera **desantolatua** eta kaotikoa erakusten dute
- Ez dute loturarik **ezartzen, haur autistak direla eman dezake**

# ATXIKIMENDU MOTA IRAGARTZEN DUTEN GURASOEN EZAUGARRIAK

## a. Atxikimendu iheskorra edo **sahieskorra**:

- **Haurrenganako** gutxiespen handia erakusten dute
- **Gorputz-kontakturako** i erantzun negatiboak aurkezten dituzte
- Ez dute beraien emozioak **adierazten** eta erantzun afektiboak ez dituzte baloratzen
- Haurrekin tratu zorrotza izaten duten gurasoak dira

## b. Atxikimendu segurua:

- Guraso sentikorrak
- Haurra onartzen dute
- Laguntzaileak
- Adikorrak eta hurbilak
- Beraien emozioak azaltzen dituzte
- Ez diote haurrari tratu zorrotza ematen

# ATXIKIMENDU MOTA IRAGARTZEN DUTEN GURASOEN EZAUGARRIAK II

## **C. Atxikimendu iraunkor anbibalente ez-segurua:**

- Guraso **odolgabeak**
- Guraso aldakorrak, anbiguoak, batzutan alde batera usten dituzte eta beste batzutan estimulatu (haurrek ez dakite beraien beharrak **noiz eta zergatik izango diren erantzunak** ).

## **D. Atxikimendu desantolatua ez-segurua:**

- Tratu txarrei lotuta
- Gurasoak **ez dira haurrentzako segurtasun oinarri**

# ONDORIOAK

## ▪ Atxikimendu egokia:

- **Norbere** ahalmenetan konfiantza errazten du, horrela **norbere** gaitasun sozial eta intelektualen pertzepzio hobegoa lortzen da.
- Komunikazio-ahalmena, hizkuntza eta esplorazio portaera handiagotzen **ditu**
- Familia-harremanak errazten ditu, **doikuntza sozio-emozionala hobetuz eta adaptazio soziala erraztuz**

